МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА ім. В.Г. КОРОЛЕНКА

Фотопортрети та автографи видатних діячів мистецтва XX ст.

з колекції поштових листівок та фотодокументів професора О.В. Горілого

ХАРКІВСЬКИЙ ЧАСТНИЙ МУЗЕЙ ГОРОДСКОЙ УСАДЬБЫ

ХАРКІВ
2014

УДК 7.074:655.3.066.32(084.1)
ББК 76.19 я 6
Ф 81

Укладачі
О. Я. Ісаєнко, К. В. Бондар

Під редакцією І. Я. Лосієвського

Фотопортрети та автографи діячів мистецтва з колекції поштових листівок та фотодокументів О.В. Горілого [Текст] : альбом / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г. Короленка ; [уклад. О. Я. Ісаєнко, К. В.Бондар]. – Х. : ХЧМГУ, 2014. – 24 с.

Видання репрезентує найціннішу частину колекції поштових листівок та фотодокументів першої половини ХХ ст., яку було передано в дар ХДНБ ім. В. Г. Короленка професором Олексієм Васильовичем Горілим, і містить репродукції фотопортретів, зокрема з автографами видатних діячів українського та російського мистецтва.

© Харківська державна наукова
бібліотека ім В.Г. Короленка, 2014

НАТХНЕННЯ ПОШУКУ, ЖАГА ПІЗНАННЯ

До 80-річчя з дня народження
Олексія Васильовича Горілого

Півстоліття викладацької та наукової роботи професора О. В. Горілого вміщується в кілька рядків офіційної біографії: все життя ювіляра пов'язане з його alma mater – Харківським політехнічним інститутом, який він закінчив за спеціальністю «Динаміка та міцність машин». Працюючи на відповідній кафедрі, виконував експериментальні роботи для харківських заводів і навіть для транспортного засобу, призначеного для роботи в Антарктиці. З 1964 р. О. В. Горілий працює на кафедрі автоматизованих систем управління НТУ «ХПІ», що дозволило йому здійснити свою мрію – переорієнтуватись з експериметальної роботи на теоретичну. Він захистив кандидатську дисертацію з теорії пружності, виконував роботи з космічної та оборонної тематики, астрономії, економіки. Згодом посів посаду професора, отримав відповідне наукове звання. Має більше 40 наукових публікацій. Сьогоднішній провідний напрям його наукової діяльності – педагогіка та психологія вищої школи (едукологія) – знайшов відображення у навчальних курсах, що їх викладає професор Горілий: «Теорія ймовірності», «Теорія прийняття рішень». До того ж за фахом вченому доручено викладання загальної статистики та економетрики. Маючи підготовку в галузі теоретичних і ділових ігор, професор зосереджується на активізації навчального процесу, підвищує рівень ігрового проектування і мотивації ігрових занять, і ця його діяльність вже вийшла на міжуніверситетський рівень, збагачуючи вузівську науку і практику.

Втім у житті О. В. Горілого є ще один, майже безмежний материк, скарби якого притягують увагу й надають творчої наснаги. Це – колекціонування.

Колекціонери збирають історичні предмети, артефакти, які приречені зберігатися вічно, але долі колекціонерів та їх зібрань складаються по-різному, і нерідко це залежить від особистості утворювача. Історія колекціонування, на жаль, має чимало прикладів, коли найцінніші зібрання було розпорошено, пам'ятки світового культурного значення втрачено назавжди.

Відомий харківський колекціонер професор О. В. Горілий є представником класичного, можна сказати, ідеального типу колекціонерів, для яких головне – не «володіти заради володіння» цінними речами, котрих вже ніхто і ніколи не побачить (одного з отаких колекціонерів-«хижаків» викривав ще Цицерон у своїй славетній промові «Про предмети мистецтва» у 70 р. до н. е.).

О. В. Горілому, як і кожному колекціонеру, притаманні натхнення пошуку і надзвичайно щасливе почуття надбання, але ж володіння для нього – це завжди творче володіння, період наукового пізнання придбаних артефактів, що ретельно ним вивчаються, класифікуються, ідентифікуються тощо. Для людей інтелектуальної праці, схильних до творчого пошуку,

колекціонування – це створення комплексного культурно-історичного об'єкту, що формується з різних пам'яток, поєднаних за тією чи іншою ознакою. Для колекціонера величезне значення має безперервність творчого процесу, тобто постійне поповнення та розкриття колекції.

Серед захоплень Олексія Васильовича – стародавні хрести різних розмірів, типів і форм, поштові марки, рідкісні видання, античні монети та керамічні клейма, і створені ним колекції є найповнішими в Україні (а, скажімо, колекція монет Боспора Кіммерійського за окремими своїми частинами – мабуть, найрепрезентативнішою і найповнішою в світі).

А що ж далі? Відповіддю на це питання є багаторічна діяльність Горілого-дарувальника, про яку добре знають бібліотечні та музейні працівники України і Росії. Найвищим досягненням колекціонера є забезпечення другого життя його колекції. Приватні зібрання нерідко містять цінну інформацію, що суттєво доповнює відомості, отримані вченими, або, навпаки, спростовує їх. Так, на підставі великої колекції античних керамічних клейм на амфорах та черепиці, нещодавно переданої О. В. Горілим в дар ХДНБ ім. В. Г. Короленка, доведено, що емблеми на клеймах виконувались майстерно, а подекуди – з особливою художньою вишуканістю, – задля того, щоб ніхто з конкурентів не мав змоги їх підробити.

Ще один дар О. В. Горілого бібліотеці – колекція поштових листівок, яка містить фотопортрети видатних українських та російських акторів театру і кіно, артистів опери та балету, артистів оперети, артистів естради, зокрема з автографами славнозвісних митців – Роберта Адельгейма, Олександра Вертинського (дарчий напис театральному актору Віктору Петіпа), Бориса Гмирі, Степана Кузнєцова, Федора Орешкевича, Олени Полевицької, Зінаїди Рибчинської, Євдокима Сагайдачного, Алли Тарасової та ін. Ці документи є свідченням насиченого і різнобічного культурного життя нашого міста початку XX ст. і цінним історичним джерелом для дослідників, краєзнавців і усіх зацікавлених у збереженні і відтворенні мистецької спадщини. Згадані фотопортрети з автографами з цієї унікальної колекції репрезентовано у нашому виданні.

Як бачимо, аж ніякої таїни зі своїх колекцій О. В. Горілий не робить. Виставки пам'яток з його зібрань пройшли у багатьох установах та громадських організаціях Харкова (зокрема у Бібліотеці ім. В. Г. Короленка, НТУ «ХПІ»). Неабиякий інтерес харків'ян викликали і телевізійні передачі, присвячені О. В. Горілому-колекціонеру.

Адже колекціонування для нього – не лише «полювання» на артефакти, це – форма творчого життя людини, яка пізнає велике минуле і, насамперед, історію та культуру народів, що жили і тепер живуть на українській землі. Створені колекції нарощують в нього – а тепер і в нас – почуття причетності до пращурів (до речі, О. В. Горілий – правнук видатного російського винахідника XIX ст. Володимира Ломакіна), і дуже важливо, щоб їх, ці безцінні скарби, побачили наші нащадки.

К. В. Бондар
І. Я. Лосієвський

Адельгейм Роберт Львович (1860–1934)

Російський та радянський драматичний актор. Народний артист РРФСР. Брат актора Рафаїла Львовича Адельгейма (1861–1938).

Народився у родині московського лікаря, закінчив Віденську консерваторію з класу драматичного театру (на випускному іспиті отримав перший приз). Спочатку працював сам у різних театрах Австрії, Германії та Швейцарії, після повернення до Росії – разом з братом. Вони працювали на сцені більше сорока років, віддаючи перевагу класичному репертуару («Король Лір», «Венеціанський купець», «Розбійники» та ін.). Роберт Львович частіше виступав у амплуа героїв, але прагнув і до характерних ролей. Брати Адельгейм розробили спеціальну методику навчання акторської майстерності, засновану на дихальних вправах.

Боначич Антон Петрович
(1878–1933)

Російський та радянський співак (спочатку баритон, потім тенор), композитор, педагог.

Закінчив Петербурзьку консерваторію (1901). Дебютував того ж року в ролі Демона на сцені Харківського оперного театру. Перший виконавець партій Альбера («Скупий лицар» С. Рахманінова) та Паоло («Франческа да Ріміні» С. Рахманінова); Дон Жуана («Кам'яний гість» О. Даргомижського); Голіцина («Хованщина» М. Мусоргського) та ін. Залишив сцену у 1921 р. та зайнявся педагогічною, режисерською та суспільною діяльністю. Організатор кафедри вокалу в Білоруській консерваторії (1932). Автор оперети «Острів невинності» та декількох романсів.

Вертинський Олександр Миколайович (1889–1957)

Російський та радянський естрадний артист, кіноактор, композитор, поет и співак, кумир естради у першій половині – середині XX ст., лауреат Сталінської премії (1951).

Народився у Києві в родині приватного повіреного. У 1910 р. переїхав до Москви, де почав виступати в літературних спільнотах. У 1912 р. дебютував у кіно та на сцені Театру мініатюр М. А. Арцибушевої. З початком Першої світової війни відправився добровольцем на фронт санітаром. Через рік почав виступати на естраді з новою програмою «Пісеньки П'єро». В образі цього персонажа Вертинський прославився. Об'їхав до революції з гастролями усю Росію. Емігрував у 1920 р. до Константинополя. Гастролював у Румунії, Германії, Польщі, Франції, США, Шанхаї (Китай). У 1943 р., повернувся до Москви. Виступав перед радянськими солдатами на фронті, гастролював по усьому Радянському Союзу, знімався у кіно.

Гмиря Борис Романович (1903–1969)

Український та радянський оперний і камерний співак (бас). Заслужений артист УРСР (1941), народний артист СРСР (1951), лауреат Сталінської премії (1952).

Походить із старовинного українського козацького роду. Народився у місті Лебедині у сім'ї муляра. Спочатку працював вантажником, потім матросом у Чорноморському торговому флоті. У 1935 р. закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут, а у 1939 р. – Харківську консерваторію, з класу вокалу. Ще за часи навчання дебютував на сцені Харківського оперного театру. З 1939 р. соліст Українського театру опери та балету. Найбільш відомі партії: Руслан («Руслан та Людмила» М. Глінки); Борис Годунов («Борис Годунов» М. Мусоргського); Гремін («Євгеній Онєгін»» П. Чайковського) та ін.

Добржанська (Петровська) Віра Митрофанівна

Українська та російська оперна співачка (меццо-сопрано).

На початку XX ст. виступала в оперних театрах Харкова (1901-1902, 1909-1910), Казані та Саратова (1903-1904), Петербурга (1904-1905), Києва (1906-1907) та інших міст. Перша виконавиця партій Глаші («Каширська старина» М. Іванова) та Олесницького («Пан воєвода» М. Римського-Корсакова). Серед партнерів – А. Боначич та Ф. Шаляпін.

Дункан Айседора (1877–1927)

Американська танцівниця-новатор, засновниця вільного танцю. Розробила танцювальну систему і пластику, яку сама пов'язувала з давньогрецьким танцем. Дружина російського поета Сергія Єсеніна в 1922 – 1924 рр.

Народилась в Сан-Франциско. У 13 років кинула школу, щоб зайнятися музикою і танцями. У 18 років переїхала до Чикаго, де стала виступати з танцювальними номерами у нічних клубах. Танцювала боса в грецькому хітоні, чим неабияк шокувала публіку, тому її сприймали як дуже екзотичну особу. Розробила цілу танцювальну філософію. А. Дункан вважала, що танець повинен стати природним продовженням людського руху і, крім того, звільнити жінку від закостенілих умовностей, зробивши її насправді вільною. Успішно гастролювала по усьому світу. Неодноразово гастролювала по Росії, де у неї було чимало послідовників і прихильників. Автор книги «Танець майбутнього».

Качалов (Шверубович) Василь Іванович (1875–1948)

Російський і радянський театральний актор. Народний артист СРСР (1936). Лауреат Сталінської премії першого ступеня (1943) за видатні заслуги в галузі театрально-драматичної майстерності.

З 1900 р. прийшов у московській Художній театр К. С. Станіславського і В. І. Немировича-Данченка і став одним з його провідних акторів. Дебют в ролі Берендея в «Снігуроньці» О. Островського (1900). Видатні ролі: Тузенбах («Три сестри» А. Чехова, 1901), Барон («На дні» М. Горького, 1902), Трофимов («Вишневий сад» А. Чехова, 1904), Гамлет (славнозвісна постановка 1911, реж. Е. Г. Крег). Також грав ролі в спектаклях за п'єсами Л. Андрєєва, Г. Гауптмана, Г. Ібсена, за романами «Біси» (Ставрогін) і «Брати Карамазови» Ф. Достоєвського і «Воскресіння» Л. Толстого.

Княжич Л. А.

Російський оперний співак (бас-баритон).

Перший виконавець партії принца Белидора («Беатриса» А. Давидова). Серед інших – Фігаро («Севільський цирульник» Дж. Россіні). У 1912 р. виступив на вечорі на користь Товариства допомоги сиротам службовців Московсько-Виндавської залізниці.

Коміссаржевська Віра Федорівна (1864–1910)

Російська драматична акторка.

У 1891 р. в Санкт-Петербурзі Віра Коміссаржевська вперше виступила на аматорській сцені в ролі Зіни (п'єса «Палаючі листи» П. Гнєдича). Незабаром почала брати участь у виставах Товариства мистецтва і літератури (Москва) під керівництвом К. С. Станіславського. Виконанням ролі Бетсі в «Плодах освіти» (1891 р.) звернула на себе увагу діячів професійного театру. У 1894-1896 рр. працювала у Вільно в антрепризі К. Н. Незлобіна. У 1896 р. виходить на сцену Александрінського театру. Перший гучний успіх приходить до неї після ролі Лариси в «Безприданниці» О. Островського. Залишивши сцену Александрінського театру, заснувала власний Драматичний театр, який відкрився 15 вересня 1904 р. Основу репертуару складали твори Ібсена, Чехова та Островського.

Кузнєцов Степан Леонідович (1879–1932)

Російський та радянський драматичний актор. Народний артист Республіки (1929).

Не отримав спеціальної освіти, але пов'язав свою професію з театром ще в 1901 р. Працював у київському Театрі Соловцова, Московському Художньому театрі, театрі ім. МГСПС. У 1925 р. вступив в трупу Малого театру. Його самобутній і оригінальний талант, чудова спостережливість, висока майстерність перевтілення дозволяли йому грати і Хлєстакова, і Городничого («Ревізор» М. Гоголя); Луку, Барона і Сина («На дні» М. Горького) і багатьох героїв у п'єсах А. Чехова. Висока комедійність і музикальність допомагали йому легко і витончено виступати у фарсах, водевілях і комедіях. Серед кращих ролей актора також: Юсов («Дохідне місце» М. Островського), Расплюєв («Весілля Кречинського» О. Сухово-Кобиліна), містер Дулітл («Пігмаліон» Б. Шоу).

Лазарєв Володимир Іванович (1876–1924)

Російський оперний співак (ліріко-драматичний тенор).

Народився в Одесі. Навчався у Києві. З 1897 р. брав уроки співів у Петербурзі. З 1901 р. брав участь в оперних спектаклях у театрі при Скляному заводі. У 1903-1904 рр. виступав у Петербурзі – в російсько-італійській приватній опері, потім у Новому літньому театрі «Олімпія «, в 1904-1905 рр. – в московській опері С. Зіміна і в Тбілісі. У березні 1905 р. дебютував у партії Германа («Пікова дама» П. Чайковського) на сцені Маріїнського театру. У 1906-07 рр. співав у Хабаровську, Владивостоку, Читі, в 1907-1908 рр. – в Російській Опері А. Дракулі (Петербург, Великий зал консерваторії). В 1908-1909 рр. – у Києві, в 1910-1911 рр. – у Харкові і Єкатеринодарі, в 1912 р. – в Тбілісі, Ризі, Батумі, з 1913 р – в петербурзькому Народному домі. 1-й виконавець партії Генріха («Потоплений дзвін» А. Давидова, 1903). Кращі партії: Герман («Пікова дама» П. Чайковського), Васко да Гама («Африканка» Дж. Мейєрбера), Рауль де Нанжі («Гугеноти» Дж. Мейєрбера), Елеазар («Жидівка» Ж.-Ф. Галеві), Радамес («Аїда» Дж. Верді).

Нікітська М.

Російська оперна співачка (сопрано).

Виступала в Тбілісі (1900), Москві (театр «Ермітаж», антреприза М. Бородая, 1901), Казані (Казансько-Саратовське товариство під управлінням М. Бородая, весна 1901), Одесі (1902), Харкові та інших містах. Партії: Антоніда («Життя за царя» М. Глінки), Наташа («Русалка» О. Даргомижського); Маргарита («Фауст» Ш. Гуно), Недда («Паяци» Р. Леонкавалло).

Орешкевич Федір Гаврилович (1872–1932)

Український і російський оперний та концертно-камерний співак (тенор).

Закінчивши юнкерське училище, до 1897 р. служив офіцером. У 1897-1900 рр. вчився співів у Ф. І. Гущина (Петербург). У 1901-1904 рр. соліст Маріїнського театру. У 1906-1913 і 1915-1925 рр. – соліст Київської опери (з 1920 р. – головний режисер театру). Герой Праці (1924). Серед партій: Самозванець, Князь («Русалка» О. Даргомижського), Ликов, Берендей, Ленський, Герман, Герцог, Вертер, Зигмунд та ін. Гастролював у Варшаві (1907), Москві (Опера Солодовникова, 1909). Один з кращих у осії виконавців вагнерівського репертуару, через що був запрошений до Великого театру (Москва): Лоенгрін («Лоенгрін»), Зігмунд («Валькірія»), Міме («Зігфрід»). Один з організаторів у Києві вечорів української пісні, на яких майстерно виконував твори Лисенка, Степового, Стеценка, а також твори Глинки, Чайковського, Римського-Корсакова, Кюї, Рахманінова, Танєєва, Гречанінова, Шуберта, Шумана, Шопена, Гріга. Першим з українських співаків записав свій голос на платівку. У 1920-х рр. вів педагогічну діяльність в музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка.

Полевицька Олена Олександрівна (1881–1973)

Російська та українська драматична акторка.

Походила з сім'ї банківського службовця. У 1900 р. закінчила Олександрівський інститут і дворічні педагогічні курси в Петербурзі. У грудні 1905 р. поступила на курси драматичного мистецтва Є. Рапгофа, де займалася під керівництвом А. Петровського. Закінчивши в 1908 р. курси, вперше виступила на професійній сцені в Пскові, потім грала в Гельсінгфорсі і Казані. У 1909-1910 рр. – в петербурзькому театрі В. Коміссаржевської. У 1910-1914 і 1916-1918 рр. грала в трупі М. Синельникова в Харкові та Києві. Всеросійську популярність їй принесло втілення жіночих образів російської класики. З великим успіхом виступала у 1920-х – на початку 1930-х рр. у театрах Болгарії, Німеччини, СРСР, Австрії, Чехословаччини, держав Прибалтики – російською та німецькою мовами, прославилася як «російська Дузе». У 1955 р. отримала дозвіл повернутися в СРСР. У Москві, Ленінграді, Києві пройшли її творчі вечори. З 1961 р. викладала в Театральному училищі ім. Б. Щукіна. Знімалася у фільмах «Муму» (1959) і «Пікова дама» (1960).

Рибчинська Зинаїда Сергіївна (1885–1964)

Українська драматична акторка та співачка (мецо-сопрано).

Народилася в Кам'янці-Подільському. У рідному місті навчалася в Маріїнській гімназії. Закінчила в Києві Музично-драматичну школу Миколи Лисенка та студію Київського оперного театру (1904—1907, клас М. Зотової). Вдосконалювала професійну майстерність в Італії. Виступала в оперних театрах Тбілісі (1907—1908), Харкова, Казані, Баку, Києва (1910, 1914—1916, 1922—1923), Одеси (1912—1914), Єкатеринбурга (1916—1917), а також Італії (1911, 1928). Пропагувала українську музику, зокрема твори Миколи Лисенка. У 1930-х рр. грала в Московському театрі імені Всеволода Мейєрхольда, де виступала у п'єсах «Горе від розуму» О. Грибоєдова, «Дама з камеліями» О. Дюма-сина та ін. 1937 р. репресована, тож на сцені більше не виступала. Перша виконавиця в Харкові партії Купідона («Орфей у пеклі» Ж. Оффенбаха, 1909). Кращі партії: Княгиня («Русалка» О. Даргомижського), Марина Мнішек («Борис Годунов» М. Мусоргського), Кончаківна («Князь Ігор» О. Бородіна), Любава («Садко» М. Римського-Корсакова), Солоха («Черевички» П. Чайковського), Ольга («Євгеній Онєгін» П. Чайковського), Кармен (одноіменна опера Ж. Бізе), Амнеріс («Аїда» Дж. Верді).

Сагайдачний Євдоким Пилипович (1887–після 1930)

Український оперний співак, актор, драматург. Писав п'єси під псевдонімами Іван Виговський, Борис Запорожський, Філіппов.

Народився 1887 р. в селянській родині, залишився в дворічному віці без батьків і виховувався в дитячому притулку Харкова. Дуже полюбляв театр, тому в пошуках постійної роботи дістався бюро акторської праці, яке було розташоване в театральній бібліотеці на розі вулиць Катеринославської та Дмитрівської, де йому запропонували посаду суфлера відомого антрепренера. Так наприкінці 1905 р. він потрапив у трупу Ю. М. Сагайдачного. Юнак брався за усяку працю, і невдовзі отримав можливість спробувати себе у якості актора, автора п'єс і адміністратора. І досяг певних успіхів, у зрілому віці не уявляв українського театру без класики, а себе без театру. Був репресований 1930 р.

Самойлов Павло Васильович (1866–1931)

Російський та український актор. Заслужений артист Республіки (1923).

Належав до славетної акторської родини Самойлових. На сцені з 1888 р.: антрепризи М. М. Бородая, А. Н. Дюкової. У 1904-1905 рр. в театрі В. Ф. Коміссаржевської (Петербург). У 1900-1904 і 1920-1924 рр – у трупі Александрінського театру. Грав ролі: Гамлет, Хлєстаков, Чацький; Карандишев («Безприданниця» О. Островського), Жадов («Прибуткове місце» О. Островського), Фердінанд («Підступність і кохання» Ф. Шиллера), Арбєнін («Маскарад» М. Лєрмонтова) та ін.

Холодна (Левченко) Віра Василівна (1893–1919)

Російська акторка німого кіно.

Артистичну кар'єру почала в аматорській театральній студії, кинувши балетну школу Великого театру. З 1914 р. знімалася в кіно, перша (епізодична) роль - в екранізації романа Л. Толстого «Анна Карєніна» режисера В. Гардіна. У 1915 р. знялася у Є. Бауера в картинах «Пісня торжествуючої любові» і «Полум'я неба». Ці ролі принесли актрисі широку популярність, її називали «королевою екрану». За чотири роки кінематографічного життя знялася в більш ніж 50 фільмах Є. Бауера, В. Гардіна, П. Чардиніна, В. Вісковського, Ч. Сабинського («Міражі», «Життя за життя», «Тернистий шлях слави», «Забудь про камін, в ньому згасли вогні», «Мовчи, смуток... мовчи...», «Останнє танго» тощо).

Тарасова Алла Костянтинівна (1898–1973)

Російська та радянська акторка театру і кіно. Народна артистка СРСР (1937), Герой Соціалістичної Праці (1973), лауреат Сталінських премій (1941, 1946, 1947, 1949 – за театральну роботу; 1948 – за роль Олени Іванівни Кручініної у фільмі-виставі «Без вины виноватые»).

Народилася в Києві в дворянській родині. У 1914 р. вступила до Школи драматичного мистецтва при Московському Художньому Театрі (з 1916 – 2-а Студія МХТ). У 1916 р. актриса вперше виступила на сцені МХТ, а в 1924 р. була прийнята в трупу театру, де працювала до кінця своїх днів. Свої найвизначніші роботи в театрі створила у 1930-1940 рр. Це – Нєгіна («Таланти і шанувальники» О. Островського, 1933), Тетяна («Вороги» М. Горького, 1935), Анна (за «Анною Карєніною» Л. Толстого, 1937), Маша («Три сестри» А. Чєхова, 1940), Юлія Тугіна («Остання жертва» О. Островського, 1944). З 1967 р. Тарасова викладала в Школі-студії МХАТ (з 1968 р. професор). Вперше на екрані з'явилася в 1923 р. в образі Дуні у фільмі Р. Віне «Раскольников». Кращі роботи в кіно – Катерина в екранізації драми О. Островського «Гроза» і Катерина в історичній кіноділогії «Петро І», Кручиніна у фільмі В. Петрова «Без вини винуваті» (за п'єсою О. Островського).

Ященко Олександр Миколайович (бл.1880 – після 1934)

Російський та український оперний співак (тенор), педагог. Виступав під псевдонімом «Алтайський-Ященко».

Навчався у Московській консерваторії. Виступав в оперних театрах Москви (Приватна опера, 1903-1904), Нижнього Новгорода (1904, 1915-1916, 1918), Тбілісі (1906-1907), Самари (антреприза А. Н. Дракулі і Д. Д. Друзякіна, 1908), Петербурга (Народний будинок, 1909-1910), Харкова (1910-1912), Єкатеринбурга (1912-1913), Сімферополя, Одеси (1916), Києва (1916-1917), Астрахані (1919-1920). З 1934 р. викладав співи у Київській консерваторії. 1-й виконавець партій: в Самарі партії Самозванця («Борис Годунов « М. Мусоргського, 1908), в Єкатеринбурзі – Андре Шеньє (одноіменна опера У. Джордано, 1912). Кращі партії: Радамес («Аїда» Дж. Верді), Каварадоссі («Тоска» Дж. Пуччіні), Хозе («Кармен» Ж. Бізе).